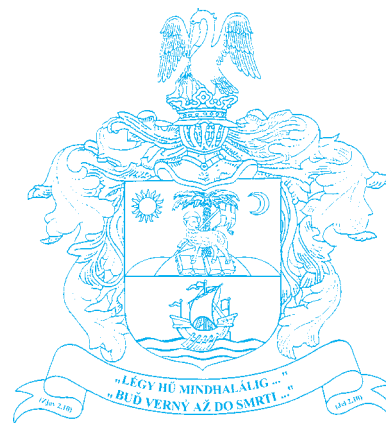

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

XC. évfolyam

6. szám

2019. június

Ára 35 cent

EGYSÉG AZ ÚRBAN

Ma sokat beszélünk az egységről: a nemzetek közti egységről, az Isten és a teremtett világ egységéről, a családok és a generációk egységéről. Kevesebbet beszélünk azonban az Isten népének, vagyis Krisztus egyházának egységéről. Talán azért, mert az egyházba belopódzott a szakadás lelke, és ez már a kezdetektől fogva bomlasztotta az egyház egysége iránti vágyat, amikor különböző egyházi irányzatok és mozgalmak a saját igazságukról való meggyőződésükben kölcsönösen rágalmazták egymást, és olykor fegyvert is ragadva egymás ellen támadtak. Nem csodálkozhatunk azon, hogy a világban ez így van, hogy az kerül hatalomra, aki erősebb, aki uralkodik a gyengén és ráparancsolja akaratát, majd kihasználja saját előnyére. Sajnálatra méltó, hogy ilyen vagy hasonló megoldásokat olykor az egyház is alkalmaz. Mintha

az egyház is ebben a (kettős) kísértésben élne: a hatalom utáni vágyból szétszakítani, ami/akik összetartoznak, vagy erőszakkal egyesíteni, aminek meg kellene maradnia saját egységében vagy pluralitásában. Így az egyházban is erőszak erőszakra és bűn bűnre halmozódik, a teológiai vagy egyéni rövidlátás, ill. rosszindulat következtében a Bányai egyháza sok sebből vérzik.

Ezért is helyénvaló, hogy a hívő emberek egymást keressék, kölcsönösen együvé tartozzanak, hogy (szeretet)közösségeket alkossanak, ahol egymáshoz közelednek, és ahol vágnak egymás jobb megismerésére: egymástól tanulni, egymásnak szolgálni és együtt megvallani, vagy énekel magasztalni mennyei Urunkat. A megértés és a testvéri szeretet közössége a legnagyobb egyházi érték, ezért vallja meg és óhajtja a zsoltáriró is: ez olyan áldás, mint a fejünkről lecsorduló legdrágább olaj, és „oda küld az Úr áldást és életet mindenkor” (Zsolt 133). Már Zakariás próféta is (Zak 8,23) vallotta, hogy Isten népének egysége és egységbe hozása olyan összekötő erő lesz, amely nemcsak Isten népét köti össze és hozza egységbe, hanem ebbe az egységbe belevonja a pogányokat is, akik hozzájuk csatlakozva boldogan fogják val-

lani: „Hadd tartsunk veletek, mert hallottuk, hogy veletek van az Isten!” Ez csodálatos egység, a Lélek és a hit egysége, amely képes gazdagítani az Istentől távollevő népeket és azokat, akik olyan értékek után vágnak, amelyeket Isten teremt és kínál népe közösségében.

Említettük, hogy az egység nagyon törekeny dolog, és az erre

való törekvés hamar a visszajára fordulhat. Megtörténhet, hogy nemcsak szóbeli vagy kulturális, hanem lelki, jogi és tényleges „garázdalkodásra” vagy „fosztogatásra” kerül sor ebben a harcban. Ezért nem árt emlékeztetnünk idézni, hogy létezik néhány olyan követelmény, amelyet hangsúlyoznunk kell, hogy az egységet helyesen értelmezzük. Ugyanis az egységet céltudatosan kell építeni, de ebben a törekvésben meg kell őrizni a

kezek tisztaságát, a lelkiismeret tisztaságát és a kapcsolatok tisztaságát, hogy olyan egység szülessen, amelyet Isten alkot, amelyért érdemes imádkozni, dolgozni és élni. Szem előtt kell tartanunk, hogy az igazi egység nem bomlaszt, hanem összeköt, nem zár ki senkit, hanem hív és fogad, nem épít barikádokat, hanem megnyílik és rombolja az elválasztó falakat. Az ilyen egységnek önkéntesnek kell lennie, és nem tehet senkit rabszolgává. Az egység közös értékeket alkot, és senkit nem foszt meg saját identitásától. Az egység nem paktum valaki ellen, hanem olyan áldás, amely gazdagít. Az egység nem törekszik nagyobb erőre jutni, hogy ezáltal erőfölénybe kerüljön, és a gyengébbet majorizálja, leuralja. Az egység fölemel, és nem aláz meg senkit. Nem depressimál, hanem segít felemelkedni. Az egység nem sebez, hanem gyógyít. Az egység akkor öltözik méltóságba, ha jogot ad a gyengébbnek, és segíti őt olyan értékek megteremtésében, amelyek közös hit, egység vagy szolgálat nélkül nem születhetnének meg.

Az egység az egyházban vagy az egyház egysége nem vezet emberi büszkeséghez vagy indulatok szításához. Úgyszintén az egyház egysége nem törekedhet arra, hogy növelje az emberi

Minden örömünk forrása! Édes Atyánk!

Az első örömet imádkozunk. Amit akkor kaptunk Tőled, amikor személyesen megismertünk, amikor hinni kezdtünk, amikor megvallottunk Téged, amikor gyermekeddé lettünk, amikor lemondunk magunkról Érted. És tudtuk, hogy megérte, mert mennyei öröm járt át. Jó erre csupán visszaemlékezni is, de most újra kérjük ezt az első örömet!

Szeretnénk Benned és Neked örülni teljes szívből: jóságodért, szeretetedért, gondviselésedért, számon tartott és atyai kezében megőrzött életünkért. Úgy szeretnénk örülni, mint amikor bizonyosan tudjuk, hogy jelen vagy velünk. Azért szeretnénk örülni, mert csak a Tőled kapott örömből vagyunk képesek szeretni felebarátunkat. Csak a Tőled kapott öröm tesz képessé, hogy elfogadjuk magunkat

– úgy, amint vagyunk. Úgy, ahogy Te mégis szeretsz minket. Mindannyian látjuk a sorsjegyet kapargatókat. Reményük a nagy nyereség, a földj. Hátha most sikerül... Reménytelen remény ez – sokszor ilyen a miénk is: fáradt remény, félelmes remény, feszült remény. Csak kapargatás.

De mi most szeretnénk újra Rád találni, Veled találkozni és Nálad maradni. Mi, akik jónak mutatjuk hitvány életünket. Mi, akiket csak a Te örömed képes jóvá tenni. Az első örömet imádkozunk, mert mindenünk a tiéd, Jézus Krisztus: szívünk, lelkünk, értelmünk és erőnk. Te, aki értünk szenvedtél, kérünk, mosolyogj bennünk! És belőlünk. Mindenkire. Ámen.

Langschadl István

Folytatás a 1. oldalról

dicsőséget, hanem demonstrálnia kell Krisztus győzelmét a bűn felett, és magasztalnia kell az Úr szeretetét. Ami érvényes a szeretetről, érvényes az Úrban való egységről is, amelyet ténylegesen Ő teremt és segít megélni: az Úrban való egység türelmes, jóságos, nem irigykedik, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat, vagyis nem számolja a sérelmeket... (1Kor 13,4–5).

Az igazi, tiszta és önzetlen egység igazán csak az Úrban létezik, csak Isten Lelke, a szeretet és a megbékélés Lelke tudja megte-

remteni. Sajnos fájdalommal kell tudatosítanunk, hogy amíg itt a földön emberi testben vagyunk, vágy emészt bennünket az igazi és tiszta egység után, amelyet az Úr ígér a mennyben. Ez nem jelenti azonban azt, hogy nem kell fáradozni érte és törekedni rá, hiszen mindenütt, ahol sikerül szeretettel egymásra mosolyogni, és az Urat közösen, örömmel magasztalni, átélhetjük ennek a kívánt egységnek egy kis mozzanatát; annak az egységnek a szépségét és áldását, amelybe az egyház Ura vezetni menyasszonyát a mennybe. Ezért érdemes élni és imádkozni.

Dr. Peres Imre

Théodore de Bèze (1519–1605)

Théodore de Bèze (Béza Tódor) nemesi család sarja, 1519. június 24-én született a burgundi Vezelay városkában. Orléansban nevelkedett, egyetemi tanulmányait is itt kezdte, majd Párizsban folytatta, és itt adta ki latin nyelven írt költeményeit Poëmata Juvenilia címen. Közben megismerkedett Kálvinnal és a reformátori hitelvekkel. 1548-ban Genfben ment Kálvinhoz, és 1549-től Lausanne-ban görög nyelvet tanított. Ekkor kezdte zsolnárfordításait és az ószövetségi történetek drámai feldolgozását is. Később német-svájci reformátorokkal lépett kapcsolatba. Ebben az időben fejezte be C. Marot elkezdett zsolnárfordításait. 1558-ban Kálvin hívására Genfben ment, és az ott megalapított Akadémián tanított, illetve lelképásztori tisztséget töltött be. Kálvin 1564-ben bekövetkezett halála után pedig a francia-svájci reformáció vezéralakja lett. A mai magyar református énekeskönyvben a zsolnárok egy részét Théodore de Bèze, a másik részét Clemens Marot fordította francia nyelvre. Utolsó prédikációját 1600-ban tartotta, és 1605. október 13-án hunyt el Genfben.

111. zsolná

*Hálát adok, Uram, néked, Teljes szívből áldlak téged
A hívek gyülekezetében; Megvallom nagy dicsőségéd
És hirdetem dicséreted Életemnek minden rendében.*

*Nagyok az Úrnak csudái, És aki azt megtekinti,
Örvendez annak az ő szíve. És az ő szent igazsága
És ő dicső méltósága Megmarad mind örök időkre.*

*Csuda dolgait az Isten Szerzette emlékezetben
Kegyess és irgalmas kedvéből. Azoknak ételt ad böven,
Aki őtet félik híven; Megemlékezik kötéséről.*

*Népével nagy csudákat tett, Hogy a pogányok örökét
Kezükbe adá őnékiek. Merő hűség és tisztaság
És állhatatos igazság Minden dolga az ő kezének.*

*Igaz minden ő hagyása, Minden ő parancsolata,
Melyben semmi változás nincsen. Az ő népét ő megmenté,
És ővelük kötést szerze, Mely megmarad minden időben.*

*Szent és dicső az ő neve, És az Úrnak ő félelme,
A jó bölcsességnek kezdete. Ki megtartja ő törvényét,
És megőrzi szent Igéjét, Annak megmarad dicsérete.*

PÜNKÖSD

A magyar pünkösd és a német Pfingsten elnevezés is a görög pentekoszté (héméra) – ötvenedik (nap) kifejezésből ered. Izrael ünnepei között az aratás vagy a törvényadás ünnepeként szerepel a húsvét utáni ötvenedik nap. De mielőtt rátérnénk az ünnephez fűződő jelképek és szokások ismertetésére, vizsgáljuk meg a húsvét és a pünkösd közötti időszak egyházi vonatkozását.

Szénási Sándor a pünködsi ünnepkör megelőzően említést tesz a húsvéti ünnepkör kapcsán a húsvét nyolcadáról és a húsvétot követő negyven nap szokásairól, hagyományairól is.

A húsvét nyolcadának ősképe Jézus nyolcad napon való megjelenéséhez (Jn 20, 26-29) kötődik, melyről már a 3. századból maradt ránk feljegyzés. Akkoriban az volt a szokás, hogy a frissen megkeresztelt gyülekezeti tagok nyolc napon át fehér ruhában jártak, és a közösségben is így jelentek meg. Az említett nyolc nap fehérhét (hebdomada in albis), a nyolcadik nap pedig fehérvasárnap (dominica in albis) néven volt ismeretes. Egyes magyarlakta településeken ezt a napot kishúsvétnak is nevezték, másutt pedig a komákat szokták kiválasztani ezen a napon.

A húsvétot követő negyven nap az öröm jegyében szokott telni. A keleti egyházban a húsvét utáni vasárnapok nevei: Tamás

apostol vasárnapja, a mirhavivő asszonyok vasárnapja, a béna vasárnapja, a samáriai asszony vasárnapja, a vakon született vasárnapja, a 318 niceai szentanya vasárnapja. A lutheránus egyház a húsvét utáni vasárnapok latin elnevezését őrizte meg, és az evangélikus egyházi naptárakban ez ma is így szerepel, illetve az igehirdetések is e köré épülnek. A fehérvasárnap után következő vasárnapok megnevezései egy kivételével egy-egy zoltárhoz kapcsolhatók. Így a húsvét utáni második vasárnap: Misericordias Domini – Az Úrnak irgalmát örökké éneklek. A harmadik vasárnap: Jubilate – Örvendj egész Föld az Istennek! A negyedik vasárnap: Cantate – Énekeljete az Úrnak új éneket! Az ötödik vasárnap: Rogate – Imádkozzatok! Ez utóbbi a 4. században bevezetett könyörgésekről kapta a nevét. A hatodik vasárnap az Exaudi – Halld meg Uram, hívó hangomat! (Zsolt 27,7), mely már a pünködsi ünnepkörhöz tartozik.

A húsvéti ünnepkör utolsó napja az áldozócsütörtök, és ehhez a naphoz kapcsolódik az elsőáldozás vagy a konfirmáció, de vannak olyan vidékek, ahol ezen a napon végezheték el a hívek a kötelező húsvéti gyónást és áldozást.

Az áldozócsütörtök utáni vasárnap – mint azt említettük – az Exaudi latin nevet viselte, és a régi magyarok körében

várovasárnapként volt ismert. A református igehirdetés a pünkösd felé fordult, ezért a Szentlélek ádventjeként is szokták emlegetni. Szép szokás volt, amikor a református ifjak közösen kitakarították a templomot. A német hittestvérek pedig virágokkal és nyírfaágakkal szokták feldíszíteni az Isten házát. A dobsinai evangélikus bányászok napjainkban is nyírfaágat használnak a város és a templom pünködsi díszítéséhez.

A Szentlélek jelképe a galamb (Mk 1,10). Pünkösdkor a középkori egyházban harsonákat fújtak meg a szélzúgás kifejezésére, vagy galambot engedtek szabadon, de néhol meggyújtott csóvát engedtek le a padlásról vagy a karzatról a lángnyelveket jelképezve ezáltal. Ez utóbbi, nem kis veszélyeket rejtő szokást napjainkban a piros liturgikus szín helyettesíti.

Az Alföldön „pünkösdölés” keretén belül lánycsoportok – melynek legkisebb tagja a pünködsi királyné volt – jártak sora a házakat, a legények pedig pünködsi királyválasztást tartottak, melyet tulajdonképpen a legények vetélkedője előzött meg.

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy az Áldott szép pünkösdnek gyönyörű ideje is Isten kegyelméből való; és a természet, a szépség és az emberi szívek megújulása is mind a Szentlélek munkája.

Fritz Beke Éva

MŰEMLÉK TEMPLOMAINK |

VÉGÜL, TESTVÉREIM, ÖRÜLJETEK

A búcsi eklézsia és templomának rövid története

A búcsi református gyülekezet nagy valószínűséggel a reformáció évszázadában alakult. Sajnos ebből az időből írásos adatok nem maradtak fenn, csak a közös összefoglalásokban találhatóak utalások arra nézve, hogy már létezett.

Egy, az 1531–32. évi adóösszeírásban Bulchu néven fordul elő, és az Esztergomi Érsekség falujaként szerepel, mely jogviszony egészen 1848-ig állt fenn. Az első ismert lelkész, Szenczi István 1654-ben szolgált a gyülekezetben. Az üldöztetés idejéből így maradtak fenn adatok arról, hogy a sárból és vesszéből épült templomukat több ízben is lerombolták, és a lelkészüket elűzték. Egy, az 1755-ből származó egyházlátogatási jegyzőkönyv 43 katolikus és 523 református lakost említ.

Az ún. árva eklézsia 18. századi összeírása szerint 752 református, 7 római katolikus és 15 evangélikus élt a faluban. Amint az alábbi korabeli feljegyzésben olvasható, a faluban református tanító nincs, és istentiszteletrre a környékbeli településekre jártak: „Esztergom vármegyében vagyon... Ebben a Helv. Confessiön levők vagynak 752 Lelkek, Catholikusok 15, Lutheránusok 7. Járnak az istentiszteletrre részszerint Madarra, részszerint Radványra, részszerint Lábatlanra, a Dunán egy jó mértföldnyire. Megvagon az elvett templom, de szintén roskadozó félben, nem csak ennek renovációjára, de újnak is ujonnan való felépítésére egész erejek vagyon. Református mester nincs...”

Az egyház birtokában levő jegyző-

könyvet (protocollum) 1803-ban kezdte írni Katona Mihály akkori lelkipásztor. Található benne egy 1721-ben keltezett irat másolata, mely tulajdonképpen egy jegyzőkönyv kópiája. Az ott olvasható tanúvallomásokból arra lehet következtetni, hogy a Thököly-féle felkelés előtt is szolgáltak prédikátorok Búcsón. Például az egyik tanú „tudja, hogy egyszer méltóságos Cardinalis ő Eminentiaja parancsolatjából Komáromi György nevű prédikátorjokat felvervén, mindenét elvették, amit házában találhattak.” Majd később egy másik tanú vallomása: „Tudja, hogy volt három esztendeig egy Komáromi János nevű prédikátor Mester.” Ugyanott egy harmadik tanú vallomása: „Thököli háborúja előtt is egy kis Komáromi nevű Prédikátor ... 30 esztendeig tud Prédikátorral, a mint maga is érte és másoktól akkor hallotta.” ... „Tudja, hogy kergettök egy prédikátort az Esztergomi Katonák, mely még is elrejtette magát, s többül nem is jött vissza.”

A Búcsi Református Egyházközség ma is meglévő temploma a türelmi rendelet után épült 1784-ben, így ebben az évben ünnepli építésének 235. évfordulóját. A templom utcafrontján lévő 36 méter magas tornyát pedig 1791-ben építették hozzá Isten hajlékához. Maga az épület északkeleti és délnyugati fekvésű. A tornyában

már a kezdetektől fogva három harang lakott; toronyórája is volt, melynek mechanikus változata 1926-os gyártmányú, de az óraművet az 1980-as években digitálusra cserélték. Katona Mihály ideje alatt több alkalommal is bővítették az épületet. Mai végleges formáját 1911-ben kapta meg, de azóta is többször felújították.

Sajnos a régi harangok közül mára nem maradt meg egy sem, hiába rejtegették azt a hívek akár a helyi halastóban is, az első világháború idején nem tudták őket megőrizni. Kutatási adatok szerint a napjainkban meglévő három harang közül egyet még 1922-ben öntettek Szlezák László műhelyében. Ezen a következő felirat olvasható: „Öntette a búcsi ref. egyház közadakozásból Szlezák László harangöntő által, Budapesten az 1922ik esztendőben.” Egy 1941-

ből származó összeírás szerint a legnagyobb harang 550, a középső 370 és a legkisebb pedig 160 kilogramm volt. A második világháborúban is vesztek oda harangok, mert a gyülekezet 1950-ben két harangot öntetett Komáromban. Mindkét harangon a következő felirat olvasható: „Isten dicsőségére öntette a búcsi református gyülekezet közadakozásból 1950. évben.” Illetve: „Öntötte Dosztál és Tóth Komáromban.”

A templomban található az érsekújvári orgonaépítő, Tattinger által készített pneumatikus orgona. A két keskeny ablak közé helyezték el a zárt feljáró résszel rendelkező szószéket. A szószékosár előtt a vasrácsosattal körülvett úrasztala látható az előtte álló keresztelő medencével.

Katona Mihály lelkész ideje alatt épült az 1978-ig meglévő jobb „kommoditású” parókia, valamint részben a mai napig meglévő volt református iskola épülete is. Hasonló építésű a volt a rektorlak régebbi része is. A mai parókia 1984 végére készült el.

Napjainkban a gyülekezet nagyjából 450 főből áll, melynek vezető testülete a

férfiakból és nőkből álló huszonkéttagú presbitérium és a két gondnok. Rendszeres közösségi alkalmak a vasárnap dél-

előtti istentiszteletek, a délutáni vasárnapi iskola, a téli időszakban a felnőttek bibliaórája és a hittan, illetve a konfirmációi előkészítő órák az iskolában.

Lelkészei közül kiemelkedik a már említett Katona Mihály, aki korának jeles földrajztudósa volt, és a tudományos műveivel megelőzte a német származású természettudóst, Humboldtot is. Már közel két évtizede, minden évben az ő emlékére szervezi meg a nevet viselő helyi alapiskola a gyülekezettel együtt a Katona Mihály Napokat. A templom bejáratánál elhelyezett márványtábla őrzi az emlékét, melyen a 2Kor 13,11 olvasható. Katona Mihály halála után 1823-tól 1873-ig Kelemen Mihály volt a lelkész. Őt követte Veress Ede esperes 1873-1907 között, majd 1907-től 1946-ig Soós Károly esperes tevékenykedett a gyülekezet lelkipásztoraként. A II. világháború alatt Kiss Károly szolgált a közösségben, majd őt követően Horváth Zsigmond 1947-től 1972-ig, Molnár László, a türelmi rendelet utáni hetedik lelkész 1976-tól 2018-ig töltötte be a lelkipásztori tisztséget. 2019. május 5-én iktatták be hivatalába Nagy Zsolt lelkipásztort, akit a gyülekezet 2019. február 8-án választott meg.

ifj. Tömösközi Ferenc

GÁL ZOLTÁN: ISTENEM, SZERESD A VILÁGOT!

Június első vasárnapján könyvbemutatóra voltunk hivatalosak Szádalmáson.

A szerző, Gál Zoltán elmondta, hogy az Istenem, szeresd a világot! című könyv „egy ima, egy fohász értünk, emberekért, a világért. A könyvben százhat-

van ünnep került bemutatásra, hatvan egyházi ünnep, amely a négy fő vallás ünnepeit öleli föl. Ezen kívül az olvasó betekintést nyer száz világnap, jeles nap, emléknap, nemzeti és nemzetközi ünnepnap világába. Azért született a könyv – folytatásképpen is – mert lassan már nem tudunk ünnepelni sem, nincs rá időnk, mint ahogy sokszor nincs egymásra sem időnk. Ez a könyv egy picikét megálljt parancsol. Igenis, ünnepelni kell, mert ez a hitéletünk egyik legfontosabb részét képezi, mert enélkül nincs szív és nincs lélek.” A könyvben található egyes alkotások békét, szeretetet, reménykedést, vágyakozást, az ünnepvárás méltóságát lopják be az olvasó szívébe, közben pedig ismereteit gyarapítják, műveltségét emelik magasabb szintre. Az író nagy büszkeséggel mondta el, hogy a nemrég megjelent könyvet már nemcsak Felvidéken és Erdélyben olvassák, de családok, ismerősök által eljutott a tengerentúlra is, olvassák New Yorkban és Chicagóban. Ez az alkotókat, Gál Zoltánt és ifj. Gál Zoltánt arra is kötelezi, hogy a szíveket és lelkeket feltöltsék. Gyermeknek, felnőtteknek egyaránt

ajánlott olvasmány. A 385 oldalas kötet kétéves munka eredménye, óriási információ-tömeg, 120 vers és 160 köszöntő gondolatot tartalmaz. A mű elején rövid leírás található az egyes ünnepek, világnapok, nemzetközi ünnepek, egyházi ünnepek jellemző vonásairól. Ezt követően Gál Zoltán megnevezett néhány, a könyvben leírt ünnepet, melyek közül a közelgő Nemzeti Összetartozás Napja kapcsán született Honvágó című emlékverset mutatta be. Arról is beszélt, hogy a könyvben, a vers előtt a trianoni események rövid összefoglalója is megtalálható. Hasonló, ismeretterjesztő írás olvasható a kötetben a többi ünnepről, emléknapról is. A szerző megvallotta a hallgatóságának, hogy a vers megszületése után napokig annak hatása alatt volt, és azóta bárhol is szavalja a költeményt, másként dobban a szíve, és másként sóhajt a lelke.

A kötet olvasóinak is legyen hasonló, felemelő érzésben része, ha a könyvben található ünnepek kapcsán olvassa a költeményeket, írásokat!

Fritz Beke Éva

INTERJÚ |

GÁL ZOLTÁN: ISTENEM, SZERESD A VILÁGOT!

Az abaúj-tornai egyházmegyéhez tartozó Szádalmásra, erre a festői környezetben megbúvó kis településre kaptunk meghívást Gál Zoltán, nívódíjas író, költő legújabb, az Istenem, szeresd a világot! című kötetének bemutatójára, melyre 2019. június első vasárnapján, az istentisztelet után került sor. Ebből az alkalomból beszélgettünk az íróval, akiről kiderült, már ismerősként tért vissza a szádalmási gyülekezet körébe.

A könyvismertetőn elhangzott, hogy a most bemutatásra került kötet már eljutott a tengerentúli olvasókhoz is. Így van ez az előző kötetekkel is?

Igen, a többi művem is szinte világszerte körútra indult, mintegy missziót töltve be, melyhez megpróbáltam segítőtársakat is találni. Ezek a szövetségesek segítettek a könyveim bemutatásában; gondolok itt református és római katolikus egyházi méltóságokra is. A könyvekben szereplő

írásközül a versek az én alkotásaim, a többi írás között találunk segítőtársaimtól származó műveket is. Eddigi kötetemet olyan szeretettel fogadták mindenütt, hogy szükség volt a pótlásra, az utánnyomásra.

Egyházi méltóságokkal való kapcsolatot is említett, akik révén számos település templomában mutatta be könyveit. Eddig hány helységet keresett fel e célból?

Előző kötetemet száznyolcvan templomban mutattam be. Közülük több mint kilencven felvidéki településen, a többi Magyarországon történt. Amint már a könyvbemutatón is említettem, műveimet nyugat-európai és amerikai családok is olvassák, és sok pozitív visszajelzés érkezik tőlük.

Amint említette, templomokban szokta tartani könyvbemutatóit. Ez csak a kötetek tartalma vagy egyéb, személyes okok miatt van így?

Vallásos vagyok a családommal együtt. Vallásos neveltetésben részesültem, mely egyfajta útmutatást ad nekem, és boldog vagyok, amikor különböző templomokban mutathatom be könyveimet, és ott a gyülekezetekkel, lelkészeikkel együtt imádkozhatok.

Az ún. „ünnepek könyvé”-ből eddig három kötet jelent meg. Mondana róluk néhány mondatot, hogy milyen ünnepi alkalmakra íródtak, és imádságokat, verseket vagy köszöntőket tartalmaznak?

Alkotásaim közül három kötet az „ünnepek könyve” sorozatának tagja. Az első kötet címe: Ha ünnepel a szív, a második kötet címe: Isten éltesen hazám!, a harmadik pedig a most bemutatott: Istenem, szeresd a világot!. Verseket, imádságokat, fohászokat tartalmaznak.

Mi volt az apropója, mi ösztönözte arra, hogy létrejöhessen az „ünnepek könyve”?

Az itt felsorolt könyvek túlnyomó részét az ünnepek töltik ki. Az előző kötetemben, mely Isten éltesen hazám! címen jelent meg, annyi a plusz, hogy feldolgoztuk benne az összes magyarországi zarándokhely kialakulását, történetét, és azt, hogy mikor, hogyan zajlanak ott az ünnepek.

A mostani, harmadik kötet hasonló az előző kettőhöz, vagy ebben van némi eltérés?

Az előző két kötetben szinte csak egyházi ünnepeket dolgoztunk fel, ebben a harmadikban pedig száz olyan ünnep szerepel, mely világnapként, emléknapként, jeles napként van nyilvántartva. Szükségesnek találtuk ezt a megoldást is, mert sokszor elmondom, ma már kicsikét elfelejtettünk ünnepelni. Már érzelmileg sem olyanok az ünnepek, amelyeket gyerekkorunkban éltünk meg. Túlszaladt rajtunk a kor, túlszaladt rajtunk az egész élet, és egyszerűen nem tudunk olyan bensőségesen, meghittén, szeretetben ünnepelni, emlékezni, mint ahogy arra szüksége lenne az embereknek. Hiszen minden nap, amikor

egymást köszönhetjük, egymásnak élhetünk, az mind ünnepnap, még akkor is, ha nincs megnevezve a könyvben. Ez a lényeg, mert az emberek egymás nélkül elvesznek, elsüllyednek. Megszűnik a lélek, nincs szív. Ez a kötet is kötelez bennünket arra, hogy vissza kell térni azokhoz a gyökerekhez, ahonnan elindultunk. Nem szabad elfelejteni az ünnepeket, nem szabad elfelejteni egymást, mert enélkül sivár lesz az életünk.

A mai kor emberének ünneplését említette, mi szerint bizony nem jeleskedhetünk érzelmi téren. De mi a helyzet az ünnep várásával?

Sajnos elüzletiesedett egy kicsikét az ünnepvárás is. Mert természetesen kell az ajándék, de a bevásárlás sok esetben magával ragad bennünket is. A rendszer-váltás után a Nyugatról bejövő áramlat negatív irányba vitte el az ünnepvárásainkat. És bizony hanyatló tendenciát mutat az ünnepvárás meghittsége. Kissé eltörpül a családi szeretetben, kedvességben való ünnepvárás. Viszont a könyveimmel kapcsolatban nagyon sok a visszajelzés, és

azt tapasztalom, hogy a családok együtt olvassák ünnepkor a verseket, a köszöntő gondolatokat. Ha már csak ennyit értünk el az alkotókkal, akkor azt mondom, nem dolgoztunk, nem is éltünk hiába.

Hol és hogyan szerezhető be a könyvek?

A verseskötetek még kaphatók, de az előző két „ünnepek könyve” elfogyott. Viszont ez az új kötet kicsit visszanyúl az előző kötetek gondolataihoz, tehát aki az Istenem, szeresd a világot! című könyvet olvassa, az kicsit közelebb kerül az előző két könyv gondolatvilágához is. Ha valaki szeretné megvásárolni, e-mailen vagy telefonon keresztül felveheti velem a kapcsolatot, és meg tudjuk beszélni a továbbiakat. Egyébként, ahová hívnak, szívesen elmegyek könyvbemutatót tartani.

Isten bőséges áldását kívánjuk, további sok sikert, erőt, egészséget, hogy minél több helyen fel tudja hívni a figyelmet az ünnepvárás fontosságára.

Fritz Beke Éva

| ÉVFORDULÓ

GALAMBOS ZOLTÁN

125 évvel ezelőtt született Galambos Zoltán, a nagy tudású teológiai tanár, lelkipásztor, a két világháború közti ébredési mozgalom egyik vezéralakja, akire szorgalma, Isten iránti elkötelezett szolgálata miatt napjainkban is példaként tekinthetünk. Munkásságával ifj. Tömösközi Ferenc, a SJE RTK tudományos munkatársa foglalkozott, és kutatási eredményeiről „A hit és a közösség szolgálatában” c. nemzetközi konferencián számolt be. A konferencián elhangzott előadásokat tartalmazó, 2018-ban kiadott tanulmánykötetben az áll, hogy a rendezvény „célja az volt, hogy néhány olyan, az itteni reformátusság életében fontos szerepet játszó személyiség életpályáját bemutassa, akik kiemelkedő szerepet játszottak az egyház életében, ám a nagyközönség mégis keveset tud róluk... fontos adalékkal szolgál a református egyház történetéhez, miközben jelzik az eddigi kutatások hiányait, de egyben az elkövetkezendő kutatások követendő irányait is.” Jelen alkalommal Galambos Zoltán életrajzát mutatjuk be, majd a Kálvinista Szemle következő számában munkásságának néhány mozzanatáról számolunk be.

1894. június 22-én született Rétén. Gyermekkori iskolai élményeiből kiemeli a számára oly kedves falusi tanítót, Sárközy Józsefet, aki inkább a zsoldárok és dicséretes tanítását helyezte előtérbe a többi iskolai tantárggyal szemben. Az elemi iskolát Pozsonyban fejezte be Fröhwrth Lajos vezetése alatt, és innen egyenes út vezetett a Pozsonyi Evangélikus Líceumba. Saját bevallása szerint igen jó hatással volt rá a többnyelvű Pozsony és Bécs közelsége. Mindez annyira fellelkesítette, hogy elhatározta, felveszi a birodalmi állampolgárságot, és kereskedelmi konzul lesz. El is kezdte az ehhez szükséges nyelvi és tárgyi tudás megszerzését. Ez az elhatározása az érettségiig tartott. Ekkor nagy változás történt az életében. Az érettségi után Vass Vince lelkész elhívta a Magyar Evangélikus Diákszövetség konferenciájára Felsőszelibe. Itt kezdődött a megtérése, és hazatérve elhatározta,

hogy felhagy a konzuli álmokkal, és a lelkesítő pályát választja. Az életrajzából úgy tűnik, hogy Pozsony után a lehetőségek Pápán igencsak beszűkültek számára. A személyes hitélet gyakorlását éppen hogy elkezdte, olyan formán, mint azt Alsószeliben megtapasztalta. Vass Vince és Pongrácz József a bibliakörök felé vezették, és ő a teológusok egy része által pietistának csúfolt bibliakörösökkel került szoros barátságba. A Pápán töltött két év után 1915-ben a bécsi teológiára ment. Itt érte az első komoly hatás, amely rávilágított, hogy a belmisszió és az evangelizáció egyáltalán nem elhanyagolható része a lelkipásztori szolgálatnak. A bécsi teológián rengeteg dolgot kellett átértékelnie, rá kellett döbönnie, hogy a Pápán támasztott tanulmányi követelmények messze elmaradnak a bécsitől. Így belevetette magát a tanulásba, és az itt megszerzett ismereteket bőven tudta kamatoztatni a lelkesítő

pályafutása elkövetkező évtizedeiben. A teológiai tudományok mellett megtapasztalta a valóságos hívő közösséget. Különösen a bécsi családok esetében látta, hogy a kis protestáns belmisszió mire volt képes. 1917-ben megkapta a Stipendium Bernhardinumot, amivel kijutott Utrechtbe. A megtérése itt fejeződött be, itt kapta meg végül azt a bizonyosságot, hogy neki azt az ott megtapasztalt szigorú református irányvonalat kell képviselnie, amely a régi, 18. századi magyar hitvalló reformátusságot jellemezte. Erről a külföldön töltött néhány évről nagyon kevés ismerettel rendelkezünk. 1922-ben Szabó Aladár visszahívta Budapestre, ahol a Hermina úti polgári tanítóképző és az Erzsébet Gimnázium hitoktatója lett, valamint id. Szabó Aladár mellett a józsefvárosi gyülekezetben egyházi szolgálatot végzett. Ekkor ismerkedett meg a Betánia egyesülettel: bár nem mindenben értettek egyet, mégis messzemenően tisztelte őket. A Biberauer Richárdal kötött szoros

barátság révén kapcsolatba került a magyarországi diakonisszazomogalommal, és közel egy évig a Bethesda kórház melletti Kobrák-villában, a diakonisszák „anyaházában” lakott. 1923-ban a csehszlovák állampolgárság mellett döntött, mégpedig egyrészt azért, mert szülei és húga Rétén laktak, másrészt meghívták Losoncra a teológiai szemináriumba tanítani. Mikor Ravasz Lászlónak bejelentette a döntését, a püspök a következő gondolattal búcsúzott el tőle: „Ha mindég csak jót hallok rólad, szemem elé ne kerülj! Ha az Úr Jézust hirdeted, s élő hitet követelsz, akkor a körülötted lévők nagyobbik része ellened lesz, és igyekezik lehetetlenné tenni és befeketíteni. De ne félj! Jézus megváltottai melléd állanak!”

Galambos Zoltán Komáromban végzett lelkipásztori szolgálata igencsak szerteágazó. A legtöbb munka a belmissziót, a diakóniát és az egyházszervezést érintette. A belmisszió belülről – mint oly sok más helyen – ifjúsági és leányegyesületet

szervezett újjá vagy hozott létre. Nemcsak a megszervezésben való részvételt, hanem az egyesületi munkával járó lelkesítő szolgálatot is vállalta. Az ifjúsági evangelizációjának terén újralkította az ifjúsági együletet, igyekezett őket az eredeti biblikus alapokhoz visszavezetni. Ám be kellett látnia, hogy kizárólag egyházi vonalon nem fog tudni működni. Ugyanis az egylet megalapításától kezdve kettős működési szerepkört töltött be a református fiatalok körében. Egyrészt a református egyház és a kálvini tanok szelleméhez hűen ragaszkodó közösségi életet folytattott, mely bővelkedett evangelizációs és hitméllyítő programokban; másrészt az egyesület világi tevékenységi köre is jelentős helyet foglalt el az egylet életében.

Galambos Zoltán munkásságának további részleteit, a szlovenszkozi leánykör és a diakóniai szolgálat történetét a következő számban folytatjuk.

ifj. Tömösközi Ferenc

AZ IFJÚSÁG ÉLETÉBŐL |

FIÚK ÉS LÁNYOK ZÖLD NYAKKENDŐBEN (2)

BiPi a katonai kézikönyvét átírja kimonodottan a fiúk nevelését célzó munkává, és így jelenik meg 1908-ban Scouting for boys (Cserkészlet fiúknak) címmel, amely mondhatni bestseller lett, és máig a cserkészlet alapművének számít. (Több kiadást megélt azóta magyar nyelven is.)

A könyvben BP a keresztyén eszmék, a hazafiasság és a természetben elsajátítható ismeretek nevelő hatását hangsúlyozta – ez utóbbi, nagyon sikeresnek bizonyuló pedagógiát hívják „cserkész módszerek”.

A cserkészek egyenruhája BP útmutatása alapján a brit gyarmati hadsereg egyenruhája – khakiszínű ing, rövidnadrág, térdzokni és bakancs – lett, mert az „elfedi a társadalmi és vagyoni különbségeket, amelyek a civil öltözetben megmutatkoznak”. (Megj.: Az egyenruhák azóta rengeteg változáson estek át, országonként és akár szakáganként is változó a színük, szabásuk. Például a franciák tűzpiros, a horvátok kék inget hordanak. A magyar cserkészre a homokszínű cserkészing jellemző máig.) A cserkészek háromujjas tisztelgésüket – amely alapvető értékeiket: Isten, haza, család jelképezi – szintén a gyarmati katonáktól vették át.

Baden-Powell mozgalmá csakhamar vi-

lági siker lett. Hazánkban (az Osztrák-Magyar Monarchiáról beszélünk) egy iskolai évkönyvben, a nagybecskereki gimnázium (ma a Vajdaság területén található) 1910-es értesítőjében megjelent cikk indította újtjára a mozgalmat. Ebben az iskola tanára, Králik László több mint száz oldalon méltatta BP angol nyelvű művét, majd felhívta rá a figyelmet, hogy egy ilyen mozgalom a magyar ifjúságnak is nagy hasznára válna.

És mintha csoda történt volna: a felhívás futótűzként terjedt, és már abban az évben országsszerte alakultak cserkészcsapatok. 1912-ben megalakult a Magyar Cserkészszövetség is.

A mai Felvidék területén egy évvel később, 1913 tavaszán Komáromban Karle Sándor bencés paptanár vezetésével alakul meg az első cserkészcsapat Turul néven. (1922-től felveszik a Jókai Mór cserkészcsapat nevet, ma is ezt viselik.)

Az első néhány évben csak fiúk állnak a mozgalomba, de hamarosan a lányok körében is elterjed, míg végül 1928-ban megalakul a lánycserkészszövetség. Sok országban máig mindkét nem egy szövetségbe tömörül, de vannak helyek, ahol párhuzamosan külön mozgalomban zajlik a fiú- és lánycserkészlet. A magyar szövetségek csapatai ma már általában koedu-

| AZ IFJÚSÁG ÉLETÉBŐL

káltak, sőt sok csapatban – ahogy a gyülekezeteinkben is – többségben vannak a lányok.

Érzékeltetve a terjedő cserkészmozgalom erejét megjegyzem, hogy 1933-ban a gödöllői királyi kastély kertjében 26 ezer cserkész részvételével már Magyarország rendezhette a világdzsemborit. A mozgalom olyan népszerű lett, hogy a Magyar Cserkészszövetség 1938-ban már 50 ezer tagot számlált.

A II. világháború kitörésével és a fő-

cserkész – Teleki Pál, aki ekkor ismét kormányfő volt – 1941-es háborúellenes tiltakozásnak szánt öngyilkosságával a magyar cserkészlet lassan hanyatlásnak indult. A háború után, 1947-ben a kommunisták a hazafias jellege miatt be is tiltják a szervezetet. Sok vezető még éveken át különféle „fedőszervek” alatt (pl. bábcsoport) vezet tovább a csapatát, őrsét. A több hullámban külföldre került vezetők közül több nyugati országban, ill. a tengerentúlon alakulnak magyar anyanyelvű cserkészcsapatok,

megszületik a Külföldi Magyar Cserkészszövetség. Az ő cserkészletükben máig kiemelten hangsúlyos a magyarság (nyelv, kultúra, néphagyomány) megőrzése.

Közép-Európában a rendszerváltás óta virágzik újra a mozgalom. 1990. március 11-én Dunaszerdahelyen újjáalakul hazánkban a cserkészlet Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség (SzMCs) néven. A szövetség székháza azóta is ott található a Szent István téren.

Cs.Z.

| DIAKÓNIA

AZ AKARÁS ISTEN AJÁNDÉKA

Szubjektív beszámoló az idei Szeretethíd megnyitójáról

A diakóniai lelkész számára a Szeretethíd megnyitójának napja általában stresszes: vad telefonálással, szervezéssel és azon való gondolkodással indul, hogy mit felejtettem el. Igen, ilyenkor (is) szoktunk imádkozni, de még akkor is megmarad annak az átgondolása, hogy kinek, mikor, hol kell lennie, és hogyan jut el oda. Idén ez nem így volt. Idén a Szeretethíd központi megnyitójának a nagyölvédi általános iskola és óvoda adott otthont. A szervezésben oroszánrészt vállalt Antala Éva lelkész és a helyi tanári kar. Mire mi odaértünk, már minden meghívott vendég jelen volt. Felvettük a pólókat, és megkezdődött a nyitó áhítat, amelyet Fazekas László püspök tartott a Szeretethíd egyházi fővédnökeként. A köszöntő után a gyermekek és a tanárok szívhez szóló közös éneklése következett, amely megteremtette az összetartozás légkörét.

Akkor azt hittem, hogy ez lesz a napnak az a pillanata, amelyik majd sokáig megmarad az emlékezetemben. Nos, bízom benne, hogy így lesz, de ezt még fokozni tudta Balczó András bizonyágtétele. Ennek a cikknek a terjedelmét szétfeszítené az a sok értékes gondolat, történet és hittel teli létbölcesség, amit megosztott velünk, ezért hadd emeljek ki egyetlen mondatot. A háromszoros olimpiai bajnok idézte Prohászka Ottokárt: „Az akarás Isten ajándéka.” Ezt állítja egy olyan ember, aki az aktív pályafutása során szorgalmával és munkabíráásával kiemelkedett a sporttársai közül. Erre rákapcsolódva pedig hozzáteszi, hogy fontos belátnunk, a boldogsághoz szükségünk van Jézus Krisztusra. Ezeket a szavakat hallva, felöltött bennem sok olyan eset, amikor az én akarásom kicsi volt, mégsem kértem többet. Azt hiszem, amíg az énekszámot

azért viszem magammal, mert érzelmes pillanat volt, ezt a mondatot tanulságként jegyzem meg.

Majd ezután kezdődött el az, amiről ez a program tulajdonképpen szól: „Ne csak szóval szeressünk, hanem cselekedettel és valóságosan” (1Jn 3,18). Ebéd után a gyerekek több csoportban végeztek önkéntes szolgálatot az iskolaudvaron és a faluban. Mi egy kisebb csoporttal az oroszok otthonát látogattuk meg. A gyermekek vidám műsorral kedveskedtek az ottlakóknak. Így vittek egy kis változatosságot az idősek egyforma napjaiba, akik párás tekintettel, de mégis felvidulva köszönték meg a látogatást. Diakóniai lelkészként hálás szívvel köszönöm meg az Úrnak, hogy részese lehettem ennek a napnak, és mindazoknak, akiket eszközként használt abban, hogy létrejöhetett.

Haris Szilárd

| GONDOLATOK

ELFOGADÁS - BEFOGADÁS

Mindenkit meghatároz az, amit hordozunk, hozunk magunkkal; amit kaptunk, megörököltünk, és amilyen szokásokat felvettünk. Mindnyájan mások vagyunk, különbözünk még akkor is, amikor egy helyről, egy családból származunk és egyféle neveltetést kapunk.

A különbözőségekből, az eltérő szokásainkból gyakran adódik, hogy félreértjük vagy nem értjük meg egymást. Míg valakinek automatikus, hogy amit tesz vagy mond érthető, a másik számára ugyanaz a szó vagy gesztus teljesen ellentétes ér-

telmet jelent; így gyakran halljuk magyarázatként: „de én másként gondoltam”. Nem elég gondolni, hanem ki kell fejteni, hogy az, amire gondolok a másoknak is ugyanazt jelenti-e. Ez nem jut magától az eszünkbe, főleg akkor, ha kevés lehetőségünk adódik más szokásokkal találkozni. Amikor a saját megszokott világunkban élünk, és nem szembesülünk azzal, hogy azon kívül is léteznek szokások, mint amit mi megszoktunk; és ha valami más, az nem feltétlenül rossz. Amikor konfrontálódunk, szembe kerülünk azzal,

hogy ugyanazt másként is lehet – mondani, csinálni vagy gondolni – akkor két dolog következhet ebből: háborgunk, ítélkezünk és nem tetszik, vagy elfogadjuk és megértjük, hogy valami, ami nekünk eddig szent volt, azt másként is lehet.

A másságot meg kell tanulnunk elfogadni: a másik embert, a másféle környezetet, az eltérő helyi szokásokat, a különböző ízeket, a más beszédet, azon belül a különféle kifejezéseket, a másféle gondolkodást, a másik ember helyzetét. Persze a legkönnyebb lenne ítélkezni, háta mögött

kibeszélni a másikat vagy kérdőre vonni egymást. De nagyon igaz az a bölcs mondás: „Sétálj egy mérföldet valaki más cipőjében, akkor megértheted, miért viselkedik éppen úgy, ahogy teszi”.

Hol máshol kezdődhetne az egymás elfogadása, mint azoknál, akik már maguk is átérték és megtapasztalták az elfogadást: az Úr Jézus Krisztus feltétel nélküli elfogadását? „Ezért fogadjátok be

egymást, ahogyan Krisztus is befogadott titeket Isten dicsőségére” (Róm 15,7).

Csonthó Aranka

TUDÓSÍTÁS |

ISTEN SZAVA AZ ÉN ÚTJELZŐM

Tavaszi bibliaismereti vetélkedők

Tavasszal több egyházmegyében rendeztek bibliaismereti versenyt felnőttek és gyerekek részére egyaránt. Az alábbiakban a zempléni, a barsi és az abaúj-tornai egyházmegyéből érkezett beszámolók összefoglalóját tesszük közzé.

2019. március 30-án a gyerekek részére rendezték meg a **Zempléni Református Egyházmegye** bibliaismereti vetélkedőjét Királyhelmeceken. A délelőtti alkalomra tizenegy gyülekezetből érkeztek gyerekek. Magyar Ildikó szőlőskői lelkész úr Jákób álomlátását magyarázó áhítata után a gyerekek bizonyosságot tettek az ősatyák történeteinek ismeretéről. A megméretetés után a versenyzők Molnár Éva helyi lelkész úr vezetésével ez évben is a bibliaismereti vetélkedő témájához kapcsolódó játékokban vehettek részt. Az öröm csak fokozódott a díjátadáskor, amikor a vetélkedő résztvevői csoportonként vehették át az elismerő oklevelet és a tárgyi nyerekményeket.

A zempléni egyházmegye gyülekezeteiben a felnőttek bibliaismereti vetélkedőjére immár harmadik alkalommal került sor március 31-én, szintén Királyhelmeceken. Idén tizenkét településről érkeztek a résztvevők, akiket Molnár István, helybéli lelképásztor és Kendi Csaba, a zempléni egyházmegye esperese köszöntött. Ezt követően Böszörményi Tamás nagykövesdi lelképásztor a 1Móz 28,10-15 alapján tolmácsolta Isten üzenetét. Az áhítatot az igeismeretről való számadás követte, ami ezúttal is feladatlapok segítségével történt. A felnőttek talán még a gyermeki lelkesedést is felülmúlva osztották meg egymással gondolataikat, tanácskoztak az adott válaszok helyességén. A kiértékelés itt sem maradt el, s mindenki elégedetten, élményekkel gazdagon tért haza.

2019. április 12-én, pénteken hetvennyolc gyermek mérte össze tudását Zselízen Eszter könyvéből a **Barsi Re-**

formátus Egyházmegye bibliaismereti versenyén.

Az áhítatot a szervező Révészné Bellai Csilla lelkész úr tartotta. Szemléltetve szólt a nagy lakoma példázatáról, majd gitár kísérettel tanított egy éneket arról, hogy Esztert miként vezette az Úr. Kassai Gyula esperes a versenyzőket bátorítva elmondta, hogy nincs mitől félnünk, mert velünk van az Úr.

Az általános iskola alsó tagozatosai közül öt, a felsőseiből tizenegy csapatot állítottak ki. A feladatlapok nem csupán kérdéseket tartalmaztak: alá kellett húzni a helyes mondatot, be kellett karikázni a helyes válaszokat, el kellett dönteni, hogy igaz vagy hamis-e az állítás, fel kellett állítani az időrendi sorrendet, a labirintusban meg kellett találni a helyes utat, és meg kellett fejteni a titkosírással írt igeverst.

A bibliaismereti vetélkedőn résztvevők emléklapot, gyermekbibliát, bibliai kifestőkönyveket és édességet is kaptak. A szeretetvendégség imádsággal kezdődött, végül a gyermekek még egyszer elénekelték az új éneket: Isten szava az én útjelzőm.

2019. április 27-én zajlott az **Abaúj-tornai Református Egyházmegyéhez** tartozó Alsóláncon, a kastély épületében a gyerekek számára meghirdetett bibliaismereti vetélkedő. Az ötvenhét résztvevő tizenegy gyülekezetből érkezett, hogy Péter apostol személyén keresztül növekedjen a kegyelemben és a mi Urunk, üdvözítő Jézus Krisztusunk ismeretében (2Pt 3,18). Kassa, Nagyida, Szeszta, Komaróc, Szádelő, Szádudvarnok, Berzéte, Körös, Várhosszúrét, Torna, Alsólánc, Felsőlánc és Buzita gyermekei huszonkét csapatot alkotva mérték össze tudásukat. Az énekeskönyvi és ifjúsági énekeink vezetését Vargha Balázs lelképásztor vállalta, Orémus Zoltán esperes pedig nyitó áhítattal szolgált a megméretetés előtt. A többfordulós írásbeli tesztelés már az ebédidőbe torkollott. Délutáni eredményhirdetést gitárszó és dicséret hangja jelezte. Az értékelők az igyekezetet díjazták, hiszen mindegyik csapat felkészülten helytállt. A pályadíj is ugyanaz volt: oklevél, jutalomkönyv, csokoládé, emléktárgy. A nap jelképéül választott, fából készült és igével ellátott halacszkát

minden jelenlévő magával vihette. Nem csupán az első keresztyének hitéről, de Péter apostol hitvallásáról, valamint emberhalász küldetésünkről is „beszélhet” az a halacska.

Akik velünk voltak, átéltek valamit az Úr Jézus minket újból és újból talpra állító

kegyelméből, rólunk le nem mondó hűségéről. Tanítványi küldetésünkben megerősödhattünk, hiszen mindannyiunk felé hangzott: „Te kövess engem!” (Jn 21,22).

Mindhárom beszámoló arról tett bizonyosságot, hogy a Bibliával, Isten igéjé-

vel foglalkozni öröm, hiszen nemcsak az ismeret, de az Istennel és egymással való kapcsolat is bővül és erősödik.

refzem.eu, Sándor Veronika,
Nagy Gábor

MINDIG ISTENNEK, MINDIG MEGÚJULVA

A tavasz folyamán több egyházmegyénkben is sor került az éves kórustalálkozóra. Felkértük az Egyházzenei Osztály képviselőjében köszöntőt és értékelést mondó személyeket egy szakmai összefoglalóra. A megszokott tudósítások helyett ezúttal a szerkesztőségünkbe érkezett értékelések szerkesztett változatát adjuk közre kedves olvasóinknak.

A pozsonyi egyházmegye kórustalálkozó-jára 2019. április 7-én került sor a jókai református templomban, melyen hét kórus vett részt: a dunaszerdahelyi, a jókai és a somorjai kórus, a Gyöngykoszorú (Csicsó, Füss és Kulcsod) népdalkör és Alistál gyermek- és kamarakórusa. A megszólaló énekek között hallhattunk kánont, egyszólamú népdalt és népdalfeldolgozást, egy- és többszólamú énekeskönyvi dicséretet, lelki éneket és különböző korszakokból származó zeneszerzők műveit is. A szolgálatban részt vállaló kórusok, éneklő csoportok az éneklés különböző stílusaival örvendeztettek meg bennünket.

Számomra mindig nagy megtiszteltetés olyan alkalmakon részt venni, amelyen nem a megmérettetés, hanem a hálaadás és az Istenhez szóló éneklés a fontos. Ezért ilyenkor a hagyományos értékelés nem helyénvaló. Minden karnagy és kórus más alapadottságokkal rendelkezik, és a karvezető tudja, hogyan lehet fejlődni, vagy mely területen kellene segítséget kérni, tanulni. Néhány gyakorlati dologra a közös énektanulás – Jézus, az élettem megváltója – alkalmával volt lehetőségem felhívni a figyelmet: fontosabb szempontok az ének kiválasztásánál és megtanulásánál; a szövegértés és a szövegszerű éneklés fontossága; dallamformálás és a hang képzése.

Hiszem, hogy Isten nem arra figyel, milyen jól énekelünk el egy éneket, hanem milyen szívvel és gondolatokkal járulunk öhozzá. Urunk meg tudja tisztítani és újítani az életünket, át tudja formálni a szívünket, és békével tudja megtölteni a lelkünket az őt dicsérő énekeken keresztül.

Oros Márta

A barsi egyházmegye tizenegyedik kórustalálkozó-ját 2019. május 26-án a nagyszerű akusztikájú garamsallói református templomban tartották, ahol az egyházmegye hat kórusa dicsőítette Istent. Mind-egyiküknél találoztunk valami újdonsággal. Megvalósult hát a hitvallásos elv: Semper reformanda!

Először az új vezetővel érkező lévai kétszólamú női kar énekelt. Az egyes művekhez vezérigét is választottak, melyeket a kórus tagjai olvastak fel. A nagyölvedi gyülekezet is újdonsággal érkezett. A kórus hegedűkísérettel énekelt három magyar dallamú dicséretet az énekeskönyvünkéből. Könnyűnek és kényelmesnek tűnik hangszer mellett énekelni, pedig sok gyakorlást és nagy figyelmet követel. Örömteli meglepetés volt a nagyölvedi és farnadi ifjúsági kamaracsoport, akik először vettek részt a kórustalálkozón. Három kislány énekelt egy zsoltárokából és dicséretekből összeállított csokrot. A legnépesebb éneklőcsoporttal a pozsaiak érkeztek, akiknek szívből jövő bizonyágtételként hangzott a szájából: „csak azt mondom, hogy szeretlek Atyám”. Az újdonság? Mostanában kétszólamúsággal is próbálkoznak, és utolsó éneküket már így énekeltek. A nagysallói kórus jelentős változáson ment át: új kórusvezető, megújult hangzás, új tagok. Bátran mernek előre lépni, és kóstolgatni a kóruséneklést. A farnadi gyülekezet kórusa már az új, készülődőben lévő énekeskönyvből hozott ízelítőt. Úgy tűnik, Farnadon már várják az új énekeskönyvet: nem elutasítóan és bizalmatlanul, hanem örömmel, lelkesen és felkészülten.

A kórustalálkozó végén közösen énekeltek egy háromszólamú kánont. Jó volt látni, hogy az asszimilációval küzdő barsi egyházmegye hűen őrzi a református örökséget. Fontos a szüntelen megújulás zenei téren is, hiszen egy kis gyakorlással, tanulással és nyitott szívvel Isten magasztalásának csodálatos sokszínűségét élhetjük át.

Szarvas Erzsébet

LEGYEN VELÜNK ISTENÜNKNEK, AZ ÚRNAK JÓAKARATA

2019. május 5-e délutánján a Búcsi Református Egyházközség az új lelkipásztor, Nagy Zsolt beiktatására készült, akit a 2019-es év elején választottak meg. Az ünnepélyt Gál Sándor, a Búcsi Református Egyházközség gondnoka nyitotta meg. Bevezetőjében köszöntötte Fazekas Lászlót, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökét és Fekete Vince főgondnokot, majd a lelkipásztorokat és minden kedves jelenlévőt.

Az ünnepi istentiszteleten Fazekas László a Neh 8,1-9 alapján hirdette az igét. Megköszönte Molnár Lászlónak, a gyülekezet nyugalomba vonult lelkipásztorának több évtizedes szolgálatát. A püspök, mint harcostárshoz szólt Nagy Zsolt-hoz, és útravalóval is ellátta, majd ezekkel a gondolatokkal biztatta a lelkipásztort és a gyülekezetet: „Isten segítsen az úton, hogy együtt olvassátok és tanulmányozzátok az igét. Segítse Isten a gyülekezetet, tanuljatok meg bocsánatot kérni és meg-

bocsánatani, majd továbbra is együtt haladni az úton. Keressétek meg azokat, akik vágyakoznak Isten igéjére, hogy együtt dicsőíthessétek, magasztalhassátok a mindenség Urát!”

Az igehirdetés után Szenási Szilárd, a Komáromi Református Egyházmege esperese szólt a gyülekezethez. Elmondta, hogy a búcsi gyülekezetben a megüresedett lelkipásztori hivatal betöltése a SZRKE lelkészválasztásra vonatkozó törvényének megfelelően ment végbe. Ezt követően beiktatta Nagy Zsoltot a lelkipásztori tisztségbe, átadva a búcsi református templom kulcsát és a búcsi egyházközség hivatalos pecsétjét.

Nagy Zsolt székfoglaló igehirdetésében A zsolttárok könyve 90. részének kiemelt versei alapján szólt az egybegyűltekhez. A zsolttáros szavai szerint Isten kezdetől fogva hajlékunk, szövetségesünk. Így volt ez a múltban is, amint azt a történelem már megmutatta. Így van ez „a jelenben, a jövőben is így lesz, addig, amíg a kegyelmi

idő tart”. A jövő idő kapcsán pedig örömet fejezte ki, hogy „egyenesen kiváltság, hogy újra meg újra jöhetünk az életünk Urához”.

A székfoglaló igehirdetés után elsőként Egyetemeg Egyházunk püspöke, majd főgondnoka és Molnár László, a búcsi gyülekezet nyugalomba vonult lelkipásztora köszöntötte Nagy Zsoltot, utánuk pedig a jelenlévő lelkészek egy-egy igeverssal kívántak áldott szolgálatot az újonnan beiktatott lelkipásztornak.

Az ünnepi alkalmat Jókai Abigél és Trestyánszky Vilma egy - egy szavallata, valamint a búcsi községi énekkar szolgálata tette meghittebbé. Gál Sándor gondnok köszönetet mondott Molnár Lászlónak a búcsi gyülekezetben eltöltött negyvenkét éven át tartó szolgálatáért. A nyugalomba vonult lelkipásztor Istennek hálát adva búcsúzott a gyülekezettől, és köszönetet mondott azért is, hogy oly hosszú ideig szolgálhatott közöttük.

Fritz Beke Éva

Egyházunk vezetőségének részvétele különböző rendezvényeken

- Május 1-jén Baracskán szervezte meg a Barsi Református Egyházmege a már hagyományossá vált majálisát, ami templomi istentisztelettel kezdődött, és a kastélyparkban folytatódott. Az istentiszteleten a templom építésének 110. évfordulójára emlékeztek az egybegyűltek, a kastélyban pedig az egyházmege gyülekezeteiről, templomairól és szolgálatot végző lelkipásztorairól nyílt kiállítás. Az alkalom igehirdetője Fazekas László püspök volt.

- Május 4-én Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok részt vett a Pozsonyi Református Egyházmege közgyűlésén Somorján, melyet a somorjai gyülekezet óvodájának alapkövetétele előzött meg.
- Május 12-én a Rimajánosi Református Egyházközség megválasztott lelkipásztorának, Szarvas Erzsébetnek a beiktatásán Fazekas László püspök végezte az igehirdetés szolgálatát, a lelkésznot pedig Nagy Ákos Róbert esperes iktatta be az önálló

lelkipásztori állásba. Az alkalmon részt vett Fekete Vince főgondnok is.

- Május 16-án és 17-én a Generális Konvent Elnöksége Debrecenben tartotta ülését, amelyen Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok képviselte egyházunkat. Az ülés témája főként a MRE Zsinatának előkészítése volt, és megfogalmazásra került egy nyilatkozattervezet is. Emellett az elnökség foglalkozott a diaszpórák kérdésével, és beszámolókat hallgattak meg a részegyházak életéből.

• Május 17-én a debreceni Nagytemplomban került sor a Magyar Református Egyház Zsinatának ülésére, amelyen egyházunkat a Zsinati Tanács magyar tagjai képviselték. Mivel a zsinati ülés a Magyar Református Egyház megalakulásának 10. jubileumi évéhez kötődött, ezért beszámolók hangzottak el az elmúlt időszakról. A Zsinat jóváhagyta az Alkotmány módosításával kapcsolatos javaslatot, és felvette tagjai közé az Amerikai Egyesült Államokban lévő Krisztus Egyesült Egyháza – Kálvin Egyházkerületet. Gálaesttel zárult a nap a Csokonai Színházban. A zsinaton a felekezeti vezetők mellett részt

vett dr. Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter is.

• Május 18-án csaknem 15 ezer ember részvételével zajlott a Magyar Református Egység Napja Debrecenben. A Nagytemplom előtt tartott megnyitón Varga Mihály pénzügyminiszter, miniszterelnök-helyettes köszöntötte az egységnapot. Az egyházi zenekarok színpadán Fazekas László püspök mondott köszöntőt. Az egész napos rendezvényen több helyszínen futottak programok, s minden egyes szintéren egy-egy püspök köszöntötte a megjelenteket a MRE Generális Konventje nevében. Délután a Nagytemplom előtt

ti téren úrvacsorai közösséggel egybekötött istentiszteletre került sor, amelyen egyházunk püspöke is szolgált.

• Május 24-én a Szeretethíd központi megnyitójára Nagyöveden került sor, ahol az áhítat szolgálatát Fazekas László püspök végezte. Vendégként jelen volt Balczó András olimpiai bajnok és Kun Ferenc, a Rákóczi Szövetség alelnöke.

• Május 26-án egyházunk püspöke és hitvestársa részt vett a Soponyán tartott gyülekezeti napon. Fazekas Zsuzsanna igehirdetéssel szolgált, Fazekas László püspök pedig előadást tartott egyházunk életéről és szolgálatáról.

A Pátria rádió református műsorai

• Augusztus 11-én, a 7.05-kor jelentkező Világosságban Demes Tibor hardicsai lelkipásztor igehirdetésének a témája A három férfi a tüzes kemencében lesz.

• Augusztus 25-én, a 7.05-kor kezdődő Világosság egyházi műsorban Fülöp Sándor kétyi lelkipásztor Nebukadneccarnak a kivágott fáról szóló álmát ismerteti.

• Szeptember 8-án jelentkező Világosság egyházi műsorban 7.05-kor Kraus Viktor esperes, mokcsamogyorósi lelkipásztor Bélsaccar lakomájáról szól a hallgatókhoz.

• Szeptember 22-én, 7.05-kor a Világosságban Orémus Zoltán esperes, a kassai magyar gyülekezet lelkipásztora az orosz-lánok vermébe került Dániel szabadulásának történetét osztja meg a hallgatókkal.

• Október 6-án a Világosság 7.05-kor kezdődő műsorában Csoma László deregnyői lelkipásztor a világbirodalmakról szóló látomást hozza közelebb a hallgatók számára.

• Október 20-án, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Milen Marcel rimaszécsi lelkipásztor egy kos és egy bak küzdelméről

szóló látomást fejt ki az igehirdetésében.

• November 3-án a Világosság egyházi műsorban 7.05-kor Fazekas Ágnes tornaljai lelkipásztor Dániel bűnvalló imádságának az üzenetéről szól a hallgatókhoz.

A műsor szerkesztője Iski Ibolya.

A Világosság egyházi műsora másnap, hétfőn 13.05 órakor megismétlik, illetve meghallgatható a Sola rádió honlapján: <http://www.refradio.eu/radio/sola/vilagosság>

Pályázat

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központjának Igazgatótanácsa – összhangban egyházunk 1/2003-as, a SZRKE szeretetszolgálatáról szóló törvénye 5. §-a (10) bekezdésével – pályázatot ír ki a Diakóniai Központ igazgatói tisztének betöltésére.

Feltételek: önálló református egyháztagság és szakirányú felsőfokú végzettség. A pályázatnak tartalmaznia kell: a pályázó szakmai önéletrajzát, a feltételek teljesítését igazoló okiratokat, valamint egyházunk szeretetszolgálatának működésére, finanszírozására és fejlesztésére vonatkozó koncepcióját. A pályázatot legkésőbb 2019. augusztus 20-ig kell beküldeni a Diakóniai Központ címére (Jókai u. 34, 945 01 Komárno).

Erős vár a nyelv

A Calvin János Teológiai Akadémia és a Jakab István-díj polgári társulás ingyenes anyanyelvi továbbképző tanfolyamot hirdet Komáromban „Erős vár a nyelv” megnevezéssel.

A tanfolyam 30 órában (2019. szeptember 20., 27., 28. és október 11., 12-én) a Calvin J. Teológiai Akadémia könyvtárának épületében (Jókai u. 34) az írásban és szóban való megnyilvánulásokhoz kínál elméleti és gyakorlati ismereteket.

Jelentkezni 2019. június 10-től szeptember 10-ig a SJE Református Teológiai Karán ThDr. Öllős Erzsébetnél az ollose@ujs.sk, vagy a reforkom@gmail.com címen lehet. Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191
Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László
Szerkesztő: Fritz Beke Éva
Előfizethető a református lelkészi hivatalokban és a szerkesztőség címén.
Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

E-mail: ksz90kh@gmail.com
Telefon: 035/7701 820

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Szarvas László
Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely
ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09